

Nõuded eelanalüüsile

1	Dokumendi eesmärk	1
2	Eelanalüüs.....	1
2.1	Ärinõuete analüüs.....	1
2.2	Kasutajanõuete analüüs ja infosüsteemi lähteülesanne	2
3	Eelanalüüsi tulemite hindamine.....	3

1 Dokumendi eesmärk

Dokumendi eesmärgiks on anda ülevaade erinevatest eelanalüüsi tasemetest ja millised on tellija poolsed ootused, millele eelanalüüs minimaalselt peab vastama.

Dokumendi koostamisel on kasutatud erinevaid allikmaterjale, sh Trinidad Wiseman kirjutatud blogipostitust [EELANALÜÜS JA DETAILANALÜÜS - MILLE POOLEST NAD ERINEVAD?](#)

2 Eelanalüüs

Eelanalüüsi käsitus:

1. Ärinõuete analüüs (visioon) - analüüsi eesmärk on äriliste vajaduste kaardistamine ja sõnastamine. Kirjeldatakse, miks arendust on vaja ning milline on soovitava lahenduse eesmärk, skoop ja mõju. Detailsustase peab olema piisav, et saada aru süsteemist saadavast kasust ja et oleks võimalik hinnata arenduse mahu ja maksumuse suurusjärku. Ärinõuete analüüs peab kindlasti andma vastuse küsimusele, millised on alternatiivid ja mis on alternatiivide tugevused ning nõrkused. **Ärianalüüsi tulem peab andma tellijale piisavat infot ja soovitusi, et kas projektiga edasi minna ja kuidas edasi minna.**
2. Detailne kasutajanõuete analüüs - "to-be" äriprotsessid kirjeldatakse detailsemalt kas [kasutus- või kasutajalugudena](#). Luuakse ka esmased põhiprotsesside läbimist kirjeldavad kasutajaliidese prototüübid.

Eelanalüüsidele järgneb detailne süsteeminõuete analüüs, mis kirjeldab detailseilt nõudeid süsteemile ja millega arendajad peavad arvestama. Süsteemianalüüsi nõuete kirjeldamine ei ole selle dokumendi eesmärk.

2.1 Ärinõuete analüüs

Ärinõuete analüüsi dokument peab sisaldama:

1. Sissejuhatus

- a. Valdkonna kirjeldus ja analüüsitav probleemistik (sh kasutajate hulk, kasutusintensiivsus jms).
 - b. Analüüsiprojekti eesmärgi ja skoopt
 - c. Lühendeid ja mõisteid
2. Õigusanalüüsi (vajadusel)
3. Äriprotsesside kirjeldusi (kogu terviklahenduse osas):
 - a. Äriprotsesside *as-is* kirjeldusi
 - b. Äriprotsesside *to-be* kirjeldusi
 - c. Äriprotsessid peavad olema kirjeldatud ka protsessimudelitena. Ehk et iga äriprotsessi kohta on visuaalne mudel (loodud BPMN'is) + tekstiline kirjeldus, milles on ära toodud protsessis osalejad (süsteemid või rollid) ning milliseid sammusid antud protsess läbib.
4. Loogiliselt grupeeritud nõuete loetelu (kogu terviklahenduse osas). Nii:
 - a. Funktsionaalsed nõuded
 - b. Mittefunktsionaalsete nõuded
 - i. Seosed teiste süsteemidega ning mis formaadis toimub andmevahetus (nii uued loodavad kui ka olemasolevad liidesed, nii sisemiste ja välimiste infosüsteemidega)
 - ii. Turvalisus
 - iii. Kasutatavus
 - iv. Töökindlus
 - v. Jõudlus
 - vi. Toetatavus
 - c. Piirangud - nt tulevalt IT profiilist või seadusandlusest
5. Alternatiivide analüüs (sh nõuete ja turul pakutavate lahenduste "[*gap*](#)" analüüs).
6. Eeldatav ressursivajadus (sh aeg, maksumus, olemusringi kulud).
7. Eeldatav ajakava lahenduse väljatöötamiseks.

2.2 Kasutajanõuete analüüs ja infosüsteemi lähteülesanne

Kasutajanõuete analüüsi dokument peab sisaldama:

1. Sissejuhatus
 - a. Valdkonna kirjeldus ja analüüsitav probleemistik (sh kasutajate hulk, kasutusintensiivsus jms).
 - b. Analüüsiprojekti eesmärgi ja skoopt
 - c. Lühendeid ja mõisteid
2. Äriprotsesside kirjeldusi (kogu terviklahenduse osas):

- a. Äriprotsesside *as-is* kirjeldusi
 - b. Äriprotsesside *to-be* kirjeldusi
 - c. Äriprotsessid peavad olema kirjeldatud ka protsessimudelitena. Ehk et iga äriprotsessi kohta on visuaalne mudel (loodud BPMN'is) + tekstiline kirjeldus, milles on ära toodud protsessis osalejad (süsteemid või rollid) ning milliseid sammusid antud protsess läbib.
3. Infosüsteemide lähteülesanne (kogu terviklahenduse osas).
- a. Lühikirjeldus infosüsteemi hetkeolukorrast
 - b. Infosüsteemi loogiline mudel/vaade
 - c. Funktsionaalsed nõuded
 - i. Kasutajate kirjeldused
 - ii. Kasutajate seosed kasutuslugudega
 - iii. Kasutuslood (sisaldavad ärireegleid) või kasutajalood (sisaldavad vastuvõtu kriteeriumeid - st kuidas kontrollitakse, et antud lugu on tehtud)
 - iv. Prototüübid
 - v. Aruandlusvajadused, dokumentide genereerimine jms.
 - d. Mittefunktsionaalsed nõuded
 - i. Seosed teiste süsteemidega ning mis formaadis toimub andmevahetus (nii uued loodavad kui ka olemasolevad liidesed, nii sisemiste ja välimiste infosüsteemidega)
 - ii. Turvalisus
 - iii. Kasutatavus
 - iv. Töökindlus
 - v. Jõudlus
 - vi. Toetatavus
 - e. Ülevaade loodavatest ja muudetavatest komponentidest ning nende vahelistest seostest
4. Infosüsteemi realiseerimise töömaht (sh maksumus)
5. Infosüsteemi realiseerimise ajakava

3 Eelanalüüsi tulemite hindamine

Analüüsi tulemust hindame järgmiste kvaliteedikriteeriumite alusel:

1. Konsensuslik – analüüsi tulemeid on korduvalt läbi arutatud ja kõik osapooled on ühiselt veendunud, et just see ongi süsteem, mida saada soovitakse ja kõik osapooled jagavad ühist nägemust.
2. Arusaadav – dokument on vormistatud ja kirjutatud selliselt, et **ärikasutaja saab teemast suurema vaevata aru**. Mahuka dokumentatsiooni puhul on oluline, et dokument oleks

hästi struktureeritud, liikudes üldiselt tasemelt detailsemale ja dokumentatsiooni osad on täpselt viidatavad ning ka erialaterminid on lahti kirjutatud. Kasutajanõuete kirjutamisel mõelge, kas nii tarkvara tulevane kasutaja kui ka tavaline arendaja saab teie sõnakasutusest aru. Jooniste puhul kasutada pigem äärmiselt elementaarset notatsiooni.

3. Vastuoludeta – dokumentatsioon ei tohi iseendale vastu rääkida. Samuti ei tohi erinevad dokumendid vastukäivat informatsiooni sisaldada.
4. Terviklik – analüüs katab kogu ulatuse. Ei tohi teha viga, et süvenetakse mingi huvitava probleemi lahendamisesse, aga kui arendusmahud on ära hinnatud ja töö käib, siis selgub, tegelikult on teine pool maailmast juures. Detailsus pole siinkohal isegi oluline. Oluline on sisuline terviklikkus.
5. Testitav ja verifitseeriv - detailsed nõuded peavad olema üheselt kontrollitavad. Ärianalüüsi tulemusena ehk visioonis sätestatud vajaduste täitmine pole alati nii üheselt kontrollitavad, sest annavad pigem üldiseid suuniseid. Detailid võivad mõjutada süsteemi lõplikku headust. Seepärast peavad detailsed kasutajanõuded olema kirjeldatud piisavalt detailselt, et testimise käigus saaks objektiivselt mõõta või kontrollida nende täidetust (nt „toiming võtab kolm sekundit“, "süsteem omistab olulised vaikeväärtused" jne).